

Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi

Atkritumu apsaimniekošana

Atkritumu apsaimniekošanas likums

- atkritumu apsaimniekošana — atkritumu savākšana (tai skaitā atkritumu vākšana, šķirošana un sajaukšana, lai tos pārvadātu), uzglabāšana, pārkraušana, pārvadāšana, pārstrāde (tai skaitā atkritumu sadedzināšana, iegūstot enerģiju, iekārtās, kuru pamatdarbība nav atkritumu sadedzināšana), reģenerācija un apglabāšana (tai skaitā sadedzināšana sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtās), šo darbību pārraudzība, kā arī atkritumu apglabāšanas vietu ierīkošana un pārstrādes objektu vai iekārtu uzturēšana un aprūpe pēc to slēgšanas.

Sabiedriskais pakalpojums

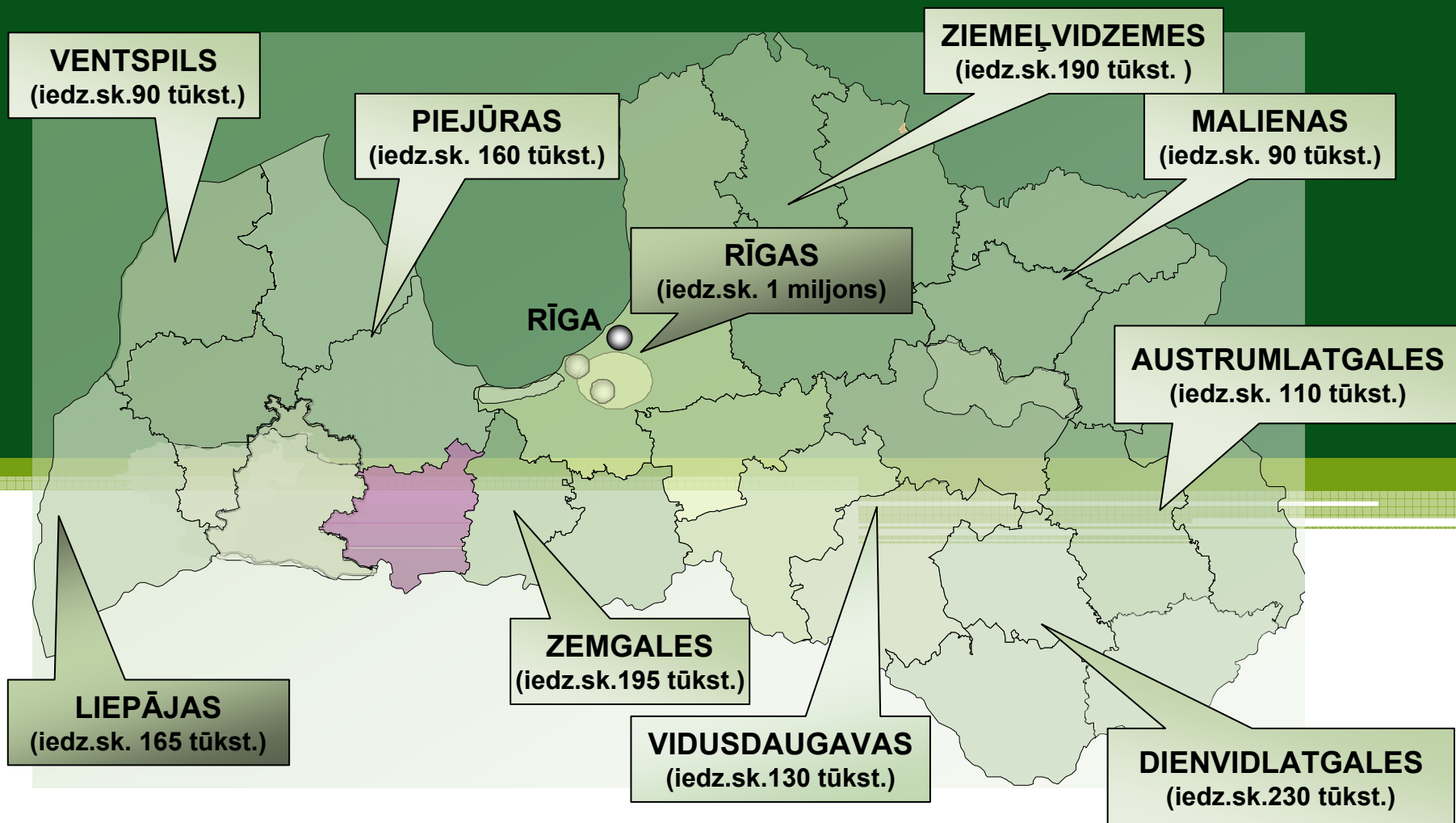
Atkritumu apsaimniekošanas likums

- Maksu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu (izņemot sadzīves atkritumu pārstrādi) atkritumu radītājiem vai valdītājiem (izņemot šā likuma 15.panta sestajā daļā minētos atkritumu radītājus) nosaka pašvaldība. Maksu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu (izņemot sadzīves atkritumu pārstrādi) veido:
 - 1) maksa par sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu un uzglabāšanu;
 - 2) sabiedrisko pakalpojumu regulatora apstiprinātais tarifs par **sadzīves atkritumu apglabāšanu atkritumu** poligonos un izgāztuvēs;
 - 3) dabas resursu nodoklis par atkritumu apglabāšanu normatīvajos aktos noteiktajā apmērā.

Reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu sistēma

- Atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam 2006.-2012.gadam Latvijā ir noteikti deviņi sadzīves atkritumu apsaimniekošanas reģioni, kuriem katram atsevišķi ir izstrādāts reģiona atkritumu apsaimniekošanas plāns.
- Šajos plānos ir norādītas arī pašvaldības, kuras ir attiecināmas uz attiecīgo reģionu un kurām savi radītie sadzīves atkritumi būtu jāapglabā attiecīgā reģiona poligonā.
- Minētie reģionālie atkritumu apsaimniekošanas plāni kalpo arī kā pamatojums sadzīves atkritumu poligona izbūvei vai pilnveidošanai attiecīgajā reģionā, kā arī pārējās infrastruktūras attīstībai atkritumu apsaimniekošanas jomā.

Atkritumu apsaimniekošanas reģioni

Poligonu atrašanās vieta (apdzīvotā vieta)

- Ziemeļvidzemes AA reģiona poligons “Daibe” – Cēsu rajona Stalbe;
- Ventspils AA reģiona poligons “Pentuļi” – Ventspils rajona Vārve;
- Liepājas AA reģiona poligons “Kīvītes” – Liepājas rajona Grobiņa;
- Rīgas AA reģiona poligons “Getliņi” – Rīgas rajona Stopiņi;
- Austrumlatgales AA reģiona poligons “Križevniki” – Rēzeknes rajona Ozolaine;
- Dienvidlatgales AA reģiona poligons “Šakališķi” – Daugavpils rajona Demene;
- Malienas AA reģiona poligons “Kaudzītes” – Gulbenes rajona Litene;
- Piejūras AA reģiona poligons “Januāri” – Talsu rajona Laidze;
- Zemgales AA reģiona poligoni:
 - “Brakšķi” – Jelgavas rajona Līvberze;
 - “Grantiņi” – Bauskas rajona Iecava;
- Plānotais Vidusdaugavas AA reģiona poligons “Dzilā varda” – Jēkabpils rajona Mēzare.

Poligonu darbība

Atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas likumam:

Pašvaldība nosaka poligonus, kuros tiks apglabāti
tās teritorijā savāktie sadzīves atkritumi

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas elementi

Ministru kabineta 01.09.2009. noteikumi Nr.985
“Noteikumi par atkritumu savākšanas, šķirošanas un
bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas
vietām”

Atkritumu savākšanas un šķirošanas vietas iedala:

- sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktos;
- šķiroto atkritumu savākšanas laukumos;
- atkritumu šķirošanas un pārkraušanas centros vai stacijās;
- atsevišķu veidu bīstamo atkritumu savākšanas punktos;
- videi kaitīgo preču atkritumu savākšanas punktos

Dalītā atkritumu savākšana (2000.-2006.) - ES fondu finansētie pasākumi

SAA reģions	Dalītās vākšanas punkti	Atkritumu šķirošanas laukumi	Kompostēšanas laukumi	Investīcijas, milj.LVL	
				ISPA/KF	ERAF
Ziemeļvidzeme	34	13	4	0,485	0,240
Austrumlatgale	9	2	1		0,219
Dienvidlatgale	66				0,158
Ventspils	40	2			
Zemgale	313	2		1,340	0,174
Rīga	58				0,469
Liepāja		1		0,131	
Maliena	115	1		0,902	
Piejūra	366	4		4,206	
Kopā	944	11	5	7,064	1,260

Izgāztuvju rekultivācija

Nepiesaistot ārvalstu, t.sk. ES fondu līdzfinansējumu, rekultivētas
146 izgāztuves

Ar ārvalstu līdzfinansējumu rekultivētas 266 izgāztuves:

- ar KF līdzfinansējumu 194 izgāztuves
- ar ERAF līdzfinansējumu 47 izgāztuves

Kopā līdz 2008. gada beigām rekultivētas 412 izgāztuves

2007. - 2013. gada ES plānošanas periodā

3.5.1.2.1. aktivitātes „Normatīvo aktu prasībām
neatbilstošo izgāztuvju rekultivācija” plānota
rekultivācija

97 izgāztuvju

Noslēgti līgumi par 27 izgāztuvju rekultivāciju (2009.)

Atbalsta pasākumi

- Atkritumu apglabāšana – nav nepieciešama iepriekšēja ziņošana Eiropas Komisijai (izņemot atsevišķus gadījumus), ja ir ievērotas prasības attiecībā uz sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas ievērošanu
- Pārējie pasākumi – atbilstoši komercdarbības kontroles prasībām (atbalsta programma saskaņota ar tiesību aktiem valsts atbalsta jomā un, ja paredzēts, ar Eiropas Komisiju)

Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā

- 2009.gada vidū izstrādāti priekšlikumi grozījumiem Atkritumu apsaimniekošanas likumā
- Viens no grozījumu priekšlikumiem ir tiešā veidā saistīts ar atkritumu plūsmas regulējumu un sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu
- Šobrīd ir sagatavots jauns likumprojekts, ar kura apstiprināšanu paredzēts aizstāt Atkritumu apsaimniekošanas likuma spēkā esošo versiju

Ierosināto grozījumu būtība

- Likumprojekta mērķis ir bijis noteikt pašvaldībām par pienākumu pēc attiecīgā reģiona poligona darbības uzsākšanas tās teritorijā radītos sadzīves atkritumus apglabāt attiecīgajā reģionālajā poligonā, slēdzot līgumu ar šī poligona apsaimniekotāju (operatoru).
- Ņemot vērā to, ka likumprojekts nav apstiprināts, joprojām ir spēkā likuma norma par pašvaldību pienākumu noteikt poligonu atkritumu apglabāšanai
- Izstrādāts risinājums, kādā veidā valsts atbalsts var būt piešķirts investīciju projektam, kas daļēji attiecas uz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu

Saistošās direktīvas atkritumu apsaimniekošanas jomā

- 1) Padomes 1975.gada 16.jūnija direktīvas 75/439/EEK par atkritumēlļu apglabāšanu;
- 2) Padomes 1986.gada 22.decembra direktīvas 87/101/EEK, ar ko groza direktīvu 75/439/EEK par atkritumēlļu apglabāšanu;
- 3) Padomes 1975.gada 15.jūlija direktīvas 75/442/EEK par atkritumiem;
- 4) Padomes 1991.gada 18.marta direktīvas 91/156/EEK, ar ko groza direktīvu 75/442/EEK par atkritumiem;
- 5) Padomes 1978.gada 20.februāra direktīvas 78/176/EEK par titāna dioksīda ražošanas atkritumiem;
- 6) Padomes 1982.gada 3.decembra direktīvas 82/883/EEK par procedūrām tādas vides uzraudzībai un kontrolei, kuru ietekmē titāna dioksīda ražošanas atkritumi;

Saistošās direktīvas atkritumu apsaimniekošanas jomā (II)

- 7) Padomes 1983.gada 24.janvāra direktīvas 83/29/EEK, ar ko groza direktīvu 78/176/EEK par titāna dioksīda ražošanas atkritumiem;
- 8) Padomes 1991.gada 18.marta direktīvas 91/157/EEK par baterijām un akumulatoriem, kuros ir dažas bīstamas vielas;
- 9) Komisijas 1993.gada 4.oktobra direktīvas 93/86/EEK, ar ko tehnikas attīstībai pielāgo Padomes direktīvu 91/157/EEK par baterijām un akumulatoriem, kuros ir dažas bīstamas vielas;
- 10) Komisijas 1998.gada 22.decembra direktīvas 98/101/EK, ar ko tehnikas attīstībai pielāgo Padomes direktīvu 91/157/EEK par baterijām un akumulatoriem, kuros ir dažas bīstamas vielas (dokuments attiecas uz EEŽ);
- 11) Padomes 1991.gada 12.decembra direktīvas 91/689/EEK par bīstamajiem atkritumiem;
- 12) Padomes 1994.gada 27.jūnija direktīvas 94/31/EK, ar ko groza direktīvu 91/689/EEK par bīstamajiem atkritumiem;
- 13) Padomes 1991.gada 23.decembra direktīvas 91/692/EEK, ar ko standartizē un racionalizē ziņojumus par to, kā īsteno dažas direktīvas, kas attiecas uz vidi;

Saistošās direktīvas atkritumu apsaimniekošanas jomā (III)

- 14) Padomes 1996.gada 16.septembra direktīvas 96/59/EK par polihlorētu bifenilu un polihlorētu terfenilu (PCB/PCT) apglabāšanu;
- 15) Padomes 1999.gada 26.aprīļa direktīvas 1999/31/EK par atkritumu poligoniem;
- 16) Eiropas Parlamenta un Padomes 2000.gada 4.decembra direktīvas 2000/76/EK par atkritumu sadedzināšanu;
- 17) Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 27.janvāra direktīvas 2002/96/EK par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA);
- 18) Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 8.decembra direktīvas 2003/108/EK, ar ko groza direktīvu 2002/96/EK par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA);
- 19) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 6.septembra direktīvas 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem, un bateriju un akumulatoru atkritumiem, ar ko atceļ direktīvu 91/157/EEK

Statistikas apkopošana

- Valsts statistikas pārskats par sadzīves un bīstamiem atkritumiem

Atkritumu apsaimniekošanas pasākumi kā daļa no ES 2007.-2013.plānošanas perioda horizontālās prioritātes “Ilgtspējīga attīstība” elementiem

- radīto atkritumu (sadzīves un bīstamo atkritumu) apjoma samazinājums (t gadā)
- apglabāto sadzīves atkritumu daudzuma samazinājums (t gadā)
- radītais sadzīves un bīstamo atkritumu apjoms (t gadā)
- pārstrādāto sadzīves un bīstamo atkritumu apjoms (t gadā)